

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.2561 มาตรา 79 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 ตามหนังสือ ที่ กค 0409.4/ว 23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2553และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 6 ที่กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- (1) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- (2) เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (3) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (4) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
- (5) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (6) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

3.1 ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

1. ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
2. เศรษฐกิจ (Economic)
3. การเมือง (Political)๑.๔ สังคม (Social)
4. เทคโนโลยี (Technological)

3.2 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

1. คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
2. โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจ
3. รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ /การบริหารจัดการ การกำหนด นโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน
4. บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์
5. ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร
7. ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน ในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

4. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

5. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S : Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนด นโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
4. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง(C:Compliance Risk) เป็นความเสี่ยง ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้หรือระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่างๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ สถานการณ์ ปัจจุบัน (ระเบียบล้าหลัง)

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

1. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหารงานทรัพยากรทางการบริหาร ระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

3. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยง ที่มีอยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

5. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอันเหมาะสมด้วยวิธีการ 4 วิธี ดังนี้

5.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึง การเลิกหรือไม่กระทำ ในอันที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

5.2 การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) มี 2 วิธี คือ 1) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย 2) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียมิให้มีผลกระทบในวงกว้าง

5.3 การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือ วิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

5.4 การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือ การยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็น เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือสามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้

6. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่จะกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือ ระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

8. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดียิ่งขึ้นไป

6. องค์กรประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์กรประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

สืบค้นจาก : <https://www.facebook.com/TheEnlightenerNews/photos/repost>

7. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558
2. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
3. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
4. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

8. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 5 ขั้นตอน

- 1) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- 2) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- 3) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 4) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 5) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558
2. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
3. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
4. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558		
1. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	✓	
2. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับ การให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓
3. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลา ให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้		✓
4. การรับของขวัญ ของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อ ราชการ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
1. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจ ขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓
2. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ		✓
3. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับ การปฏิบัติงาน เองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน ขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	✓	
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
1. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้ เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
1. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่ เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

1. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 5 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 4 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 3 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 2 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

2. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

2.1 ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจาหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเขาสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - รองเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเขาตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจงเบาะแสร - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	- แทบจะไม่มี

2.2 ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
5	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไป
4	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท
3	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000 บาท ถึง 500,000 บาท
2	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 250,000 บาท
1	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558			
1.ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	3	3	9
2.มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	2	3	6
3. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้	4	2	8
4.การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ	3	3	9
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
1.ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเองแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	2	2	4
2.บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ	3	2	6

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
3.บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงานขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	4	2	8
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
1. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ	2	3	6
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
1. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือนและการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	2	2	4

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่าเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
4	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15 – 25
3	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9 – 14
2	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 – 8
1	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 – 3

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558				
1.ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น			✓	
2.มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓		
3. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้		✓		
4.การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ			✓	
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
1.ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเองแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓		
2.บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ		✓		
3.บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเองบางส่วนตัวมาทำที่ทำงานขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		✓		

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
1. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓		
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
1. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓		

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ขององค์การบริหารส่วนตำบลช่องสามหมอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558			
1. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น		สูง	1.โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน 2. โครงการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล
2. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือ จากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		ปานกลาง	1.มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน
3. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้		ปานกลาง	1. โครงการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล
4. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ		สูง	1. มาตรการ NO Gift Policy
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
1. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง		ปานกลาง	1. มาตรการแสดงเจตนากรณีในการนำหลัก คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการ ทุจริตเพื่อยกระดับ คุณธรรมและความโปร่งใส

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
2.บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ		ปานกลาง	1. โครงการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย และ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสำหรับ บุคลากรของหน่วยงานผู้บริหารและสมาชิก สภาท้องถิ่น
3.บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงานขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		ปานกลาง	1. มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
1.การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างการจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		ปานกลาง	1. มาตรการควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2. มาตรการป้องกันการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ไม่สมควร ผิดวัตถุประสงค์ไม่มีประสิทธิภาพ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
1. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือนและการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		ปานกลาง	1. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการพิจารณา เลื่อนขั้นเงินเดือน 2. มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหาร งานบุคคล